

Osiągnięty efekt rzeczowy i ekologiczny – formularz ogólny Sprawozdanie z realizacji zadania (jeżeli dotyczy)

Tytuł zadania: „Wolontariat na rzecz jezior” dla koordynatorów obywatelskiego monitoringu wód
- kontynuacja

Nr umowy: WFOŚ/D/515/707/2026

Sprawozdanie z realizacji zadania (jeżeli dotyczy):

Należy uzupełnić, jeżeli wymóg składania sprawozdania został określony w umowie dofinansowania zawartej z WFOŚiGW w Gdańsku

W ramach projektu przeprowadzono 1 szkolenie w Centrum Monitoringu i Ochrony Wód Uniwersytetu Gdańskiego w Borucinie, obejmujące 29 h dydaktycznych podzielony na część teoretyczną i praktyczną każde, w których wzięło udział 10 uczestników. Szkolenie odbyło się w dniach 29-31 maja 2026 r.

Szkolenie obejmowało następujące elementy:

- a) Teoretyczne wprowadzenie do zagadnień: eutrofizacja wód, przyczyny degradacji wód (punktowe, obszarowe i rozproszone źródła zanieczyszczeń), skutki degradacji wód (toksyczne zakwity sinicowe), sposoby ochrony i rekultywacji wód, monitoring wód;
- b) Praktyczny monitoring wód: lokalizacja punktów pomiarowych w terenie, pobór próbek do analiz, pomiar przezroczystości wody, wypełnianie arkusza danych, przechowywanie i transport próbek wody, procedura filtrowania, analiza próbek fitoplanktonu pod mikroskopem;
- c) Testowanie procedur poboru, wstępnej obróbki, transportu i przechowywania próbek wody. Każdy z kursantów wykonuje czynności indywidualnie pod nadzorem specjalisty.

Do wykonywanych czynności wolontariuszy należało:

- analiza procedur poboru próbek wody na podstawie „Przewodnika do wolontaryjnego monitoringu wód”;
- wypłynięcie łódką na jezioro;
- wykonanie pomiarów in situ za pomocą sondy wieloparametrycznej, zmierzenie krążkiem Secchiego przezroczystości wód oraz pobranie próbki wody do oznaczeń substancji biogennych, zawartości chlorofilu oraz fitoplanktonu;
- transport próbek wody do laboratorium;
- wstępna obróbka próbek wody (w tym filtracja) do dalszych analiz laboratoryjnych.

Szkolenie zostało przeprowadzone przez prof. dr hab. inż. Julita Dunalską, specjalizującą się w monitoringu wód.

W ramach projektu wyposażono wolontariuszy oraz laboratorium w sondę wieloparametrową do analizy paramentów wody in situ oraz odczynniki do analizy próbek.

Uczestnicy po szkoleniu zadeklarowali chęć realizacji badań monitoringowych jezior. Będą oni w sposób profesjonalny monitorować stan jakości wód na jeziorach zlokalizowanych w pobliżu ich miejsca zamieszkania.

Informacja o projekcie oraz otrzymanym dofinansowaniu WFOŚiGW w Gdańsku zawarta jest na stronie FRUG: <https://frug.ug.edu.pl/pl/projekty/projekty-realizowane/szkolenie-wolontariat-na-rzecz-jezior-dla-koordynatorow-obywatelskiego-monitoringu-wod-kontynuacja/> oraz na stroni CMiOW: <https://cmiow.ug.edu.pl/wolontariat-na-rzecz-jezior-edycja-iv/>

Efekt ekologiczny:

Należy podać wartości mierzalne:

- 1) Przyrost wiedzy uczestników w zakresie monitoringu, ochrony i rekultywacji wód oraz istoty zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi, mierzony na podstawie pre- i post-testów wiedzy – 53%
- 2) 10 osób - liczba nowych osób gotowych i zdolnych do prowadzenia monitoringu wód jeziornych po ukończeniu szkolenia.
- 3) 10 umów - liczba partnerskich umów/deklaracji, w ramach których uczestnicy zadeklarują udział w monitoringu wód na minimum, co pozwoli na utworzenie banku danych jakości wód jezior Pojezierza Kaszubskiego.

Należy opisać efekt ekologiczny (*dla zadań inwestycyjnych z mierzalnym efektem ekologicznym – nie dotyczy*).

Należy uzasadnić ewentualne rozbieżności pomiędzy efektem planowanym, a osiągniętym (*dla zadań inwestycyjnych/nie inwestycyjnych*):

Dzięki realizacji projektu poprzez przygotowane szkolenie, w których wzięło udział 10 uczestników a także wyposażenie bazy edukacyjnej w niezbędny sprzęt do prowadzenia wolontaryjnego monitoringu wód jeziornych została zwiększona świadomość ekologiczna uczestników, mierzona poprzez zwiększenie wiedzy na temat ekosystemów jeziornych, ich znaczenia oraz zagrożeń dla tych obszarów.

Zwiększyła się zdolności uczestników do prowadzenia skutecznego monitoringu wód jeziornych, mierzona poprzez umiejętność identyfikowania, poboru próbek wody do oznaczeń parametrów fizykochemicznych i budowania sieci banku danych oraz raportowania zmian w jakości wód.

Ponadto, utworzona została sieć współpracy między uczestnikami szkolenia oraz innymi zaangażowanymi podmiotami, co przyczyni się do skuteczniejszej i spójniejszej ochrony jezior.

Ponownie uruchomiono ważne miejsca w regionie służącemu edukacji i działającego w zakresie ochrony środowiska i zmiany klimatu.

Dzięki projektowi wypromowano postawy związane ze zrównoważonym gospodarowaniem wód, umożliwiono dostęp do większej ilości informacji w zakresie stanu wód w regionie oraz zwiększono ilość działań związanych z badaniem jakości wód.

Efekt rzeczowy:

Należy podać wartości mierzalne:

- 1) Wyposażenie bazy edukacyjnej na potrzeby wolontaryjnego monitoringu wód:
 - sonda pomiarowa Aqua Troll z akcesoriami do analizy parametrów wody in situ – 1 szt.
 - odczynniki do analizy próbek wody – 1 kpl.
- 2) Szkolenia wolontariuszy - 1 szt. w terminie 29-31.05.2026 r., łącznie 29 h dydaktycznych
- 3) Liczba partnerskich umów/deklaracji, w ramach których uczestnicy zadeklarują udział w monitoringu wód na minimum 1 rok co pozwoli na utworzenie banku danych jakości wód jezior Pojezierza Kaszubskiego – 10 szt.

Należy opisać efekt rzeczowy (*dla zadań inwestycyjnych z mierzalnym efektem rzeczowym – nie dotyczy*).

Należy uzasadnić ewentualne rozbieżności pomiędzy efektem planowanym, a osiągniętym (*dla zadań inwestycyjnych/nie inwestycyjnych*):

Nie wystąpiły żadne rozbieżności pomiędzy planowanym a osiągniętym efektem.

Wszystkie zaplanowane działania miały celu popularyzację wiedzy na temat ekologii i bioróżnorodności jezior oraz zmiany postaw ludzi wobec przyrody, a tym samym świadome i odpowiedzialne obcowanie i korzystanie z ich naturalnych dóbr.

To było już kolejne szkolenie „Wolontariat na rzecz jezior” dla koordynatorów obywatelskiego monitoringu wód. Wszyscy uczestnicy zadeklarowali chęć monitoringu jezior kartuskich, na których przeprowadzono działania rekultywacyjne. Świadczy to o dużej świadomości społecznej na temat ochrony i rekultywacji wód oraz chęci uczestniczenia w monitorowaniu efektów wdrażanych działań. Kontynuacja szkoleń była bardzo istotna ze względu na zwiększenie świadomości na temat współodpowiedzialności obywateli za utrzymanie dobrego stanu wód dla przyszłych pokoleń. Profesjonalna analiza stanu jakości wód jeziornych przy udziale wolontariuszy i naukowców z CMiOW UG umożliwi stworzenie banku danych. Wszystkie wyniki badań będą dostępne na stronie CMiOW, co jest niezwykle ważne z punktu widzenia budowania świadomości społecznej i chęci czynnego włączenia się w proces ochrony zasobów wodnych.

Przeszkolenie kolejnych 10 wolontariuszy zwiększyło zakres możliwości badania kolejnych stanowisk, poszerzyło obywatelską sieć wolontaryjnego monitoringu wód, zwiększyło świadomość ekologiczną uczestników, mierzona poprzez zwiększenie wiedzy na temat ekosystemów jeziornych, ich znaczenia oraz zagrożeń dla tych obszarów. Zakup profesjonalnej sondy wieloparametrowej do analizy parametrów wody i odczynników niezbędnych do analizy próbek pozwolił na przeprowadzenia precyzyjnego szkolenia, zgodnie z metodyką poboru próbek.

Metodologia:

Należy podać metodologię wyliczenia efektu rzeczowego i ekologicznego (jeśli nie zastosowano, proszę uzasadnić przyjęcie efektu opisowego):

- 1) 53% przyrost wiedzy uczestników w zakresie monitoringu, ochrony i rekultywacji wód oraz istoty zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi, mierzony na podstawie pre- i post-testów wiedzy.
 - 2) 10 osób - liczba nowych osób gotowych i zdolnych do prowadzenia monitoringu wód jeziornych po ukończeniu szkolenia - potwierdzone certyfikatem ukończenia szkolenia i podniesienia kompetencji (wg listy obecności)
 - 3) 10 umów - liczba partnerskich umów/deklaracji, w ramach których uczestnicy zadeklarują udział w monitoringu wód na minimum 1 rok co pozwoli na utworzenie banku danych jakości wód jezior Pojezierza Kaszubskiego - dokument poświadczający utworzenia partnerstwa lub podjęcia inicjatywy współpracy
- Sposób potwierdzenia osiągnięcia efektu rzeczowego: sprawozdanie rzeczowe z realizacji zadania,
Sposób potwierdzenia osiągnięcia efektu ekologicznego: sprawozdanie rzeczowe z realizacji zadania wraz z dokumentacją fotograficzną oraz informacją potwierdzającą liczbę uczestników biorących udział w działaniach.